

Грінченко Р.В.
д.е.н., професор
Лукінов С.С.
аспірант

Одеський національний економічний університет (Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ТОРГОВЕЛЬНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ

Сучасний розвиток торговельних підприємств значною мірою залежить від їхньої здатності до впровадження інновацій. Глобалізація, цифровізація та зміни в поведінці споживачів вимагають від торговельних підприємств пошуку нових підходів для збереження конкурентоспроможності та утримання конкурентних позицій на ринку.

Інновації є рушійною силою розвитку будь-якої сфери економіки, зокрема і торгівлі. Вони дозволяють підприємствам адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, покращувати якість обслуговування клієнтів, знижувати витрати та підвищувати ефективність діяльності. Базуючись на результатах попередніх досліджень [1; 2] можна виділити основні перспективні напрямки впровадження інновацій торговельними підприємствами України:

1. Використання нових технологій, таких як штучний інтелект, обробка великих масивів даних, розвиток інтернету речей, автоматизація процесів управління є технологічними напрямками впровадження інновацій у торгівлі. При переведенні бізнес-процесів у цифровий формат скорочується час здійснення бізнес-процесів та підвищується ефективність торговельної діяльності. Штучний інтелект дозволяє персоналізувати маркетингові кампанії, прогнозувати попит і оптимізувати ланцюги постачання. Аналітика великих масивів даних допомагає підприємствам краще розуміти своїх клієнтів та реагувати на зміни в ринковому середовищі. Використання роботів для складських операцій, автоматичних кас, а також дронів для доставки товарів значно підвищує ефективність і знижує витрати.

2. Організаційні інновації включають перегляд управлінських структур і процесів для підвищення ефективності діяльності торговельних підприємств. Серед найбільш перспективних організаційних інновацій для торговельних підприємств України виступають такі: впровадження нових гнучких моделей управління, що дозволяє швидко реагувати на зміни в ринковому середовищі; оптимізація ланцюгів постачання, що дозволяє знижувати витрати та підвищувати ефективність; розвиток нових каналів збуту, включаючи оффлайн та онлайн канали.

3. Продуктові інновації є перспективним напрямком впровадження інновацій для торговельних підприємств України. Вони включають розробку нових товарів і послуг, що відповідають сучасним потребам споживачів. Фокус при впровадженні продуктових інновацій може бути зроблений на розробці продуктів з покращеними характеристиками або новими функціональними можливостями; на персоналізації товарів та послуг під потреби певних груп

споживачів; на впровадженні екологічно чистих технологій та послуг, що відповідають зростаючим вимогам щодо охорони навколишнього середовища.

Незважаючи на перспективи, впровадження інновацій торговельними підприємствами України пов'язане з низкою викликів. Одним із головних викликів залишається опір змінам з боку співробітників підприємств. Такий опір найчастіше пов'язаний із страхом перед опануванням нових навичок та виконанням нових завдань персоналу. Також не слід забувати про значні обсяги витрат на впровадження інновацій торговельними підприємствами, в тому числі і з високим рівнем ризику, що виступає значною проблемою, особливо під час військових дій на території країни.

З огляду на стрімкий розвиток технологій, інновації будуть продовжувати відігравати ключову роль у розвитку торговельних підприємств. Впровадження інновацій у торговельних підприємствах є необхідним для забезпечення їхнього довгострокового успіху. Це дозволяє підвищити конкурентоспроможність, адаптуватися до змін у ринковому середовищі та задовольняти потреби сучасних споживачів. Проте для успішного впровадження інновацій необхідно подолати низку викликів, таких як нестача фінансових ресурсів для впровадження інновацій, організаційний спротив персоналу та великий рівень ризиків. Успіх у цьому напрямку забезпечить торговельним підприємствам України можливість не тільки вижити, але й процвітати в умовах глобальної конкуренції.

Список використаних джерел

1. Parwita, G. B. S., Arsawan, I. W. E., Koval, V., Hrinchenko R., Bogdanova, N. & Tamosiuniene, R. Organizational innovational capability: integrating human resource management practice, knowledge management, and individual creativity. *Intellectual economics*, 2022, 15 (2), 22-45. URL: <https://journals.mruni.eu/index.php/ie/article/view/32>
2. Грінченко Р., Лукінов С. Теоретичне підґрунтя розвитку підприємницької діяльності у сфері торгівлі України. *Галицький економічний вісник*. 2024. Том 86. № 1. С. 160-170. <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1271>